

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/58/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6222202253
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6222202253.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcov: žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. E. XXX/X, XXX XX A. F., 2/ G. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. E. XXX/X, XXX XX A. F., 3/ H. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., všetci zastúpení: Mgr. Michal Zálešák, LL.M, advokát so sídlom Heyrovského 14, 841 03 Bratislava, IČO: 46 495 797, proti žalovanému: Mesto Veľký Krtíš, so sídlom J. A. Komenského 3, 990 01 Veľký Krtíš, IČO: 00 319 651, vo veci neoprávneného zásahu do osobnostných práv, na odvolanie žalovaného pôvodne proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš, (teraz Okresný súd Lučenec) zo dňa 24. januára 2023, č. k.: 11C/59/2022 - 308, takto

rozhodol:

Uznesenie prvoinstančného súdu vo výroku II., ktorým rozhodol o trovách konania, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

- Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol tak, že:
I. Súd zastavuje konanie o žalobe žalobcov 1/ a 2/ vo veci neoprávneného zásahu do osobnostných práv.
II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 100 % v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania.
III. Neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 11C/59/2022-289 zo dňa 07.11.2022 vo veci žalobcov 1/ a 2/ zrušuje.
- V rozhodovanej veci žalobcovia dňa 11. 10. 2022 súdu doručili žalobu, ktorou sa domáhali, aby súd vyslovil, že žalovaný sa poskytovaním bývania žalobcom v bytovom dome na ulici I. X A. A. F. dopustil neoprávneného zásahu do práva žalobcov na zachovanie ľudskej dôstojnosti a práva na ochranu súkromia. Žiadali, aby žalovanému bola uložená povinnosť poskytnúť žalobcom bývanie v zmysle kritérií upravených vyhláškou Ministerstva zdravotníctva č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia, a tiež, aby žalovanému uložil povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv vo výške 2.000 EUR.
- Následne právny zástupca v mene žalobcov 1/ a 2/ zobral dňa 5. 1. 2023 žalobu späť z dôvodu, že žalovaný, ako prenajímateľ, so žalobcami 1/ a 2/, ako nájomcami, uzatvoril nájomnú zmluvu k bytu vo vlastníctve žalovaného, čím odpadol dôvod, pre ktorý žalobcovia podali žalobu.
- Okresný súd konanie o žalobe žalobcov 1/ a 2/ zastavil podľa § 145 ods. 2 CSP, o trovách konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP a zrušil neodkladné opatrenie podľa § 334, § 335 ods. 1 CSP. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobcovia zobrali žalobu späť skôr, ako súd rozhodol vo veci samej. Vo vzťahu k trovám konania uviedol, že mal preukázané, že k zastaveniu konania došlo z dôvodu na strane žalovaného.
- Proti uzneseniu sa odvolal žalovaný. Napadnuté uznesenie žiadal zmeniť a priznať žalovanému náhradu trov konania. Uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP.

Namietal, že súd prvej inštancie o trovách zastaveného konania žalobcov 1/ a 2/ nerozhodol v súlade so zákonom, keď síce aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu, teda § 256 ods. 1 CSP, avšak zásadu procesnej zodpovednosti strany za zavinenie nesprávne interpretoval.

6. Potvrdil, že žalovaný dňa 5. 1. 2023 so žalobcom 1/ a 2/ uzatvoril zmluvu o nájme bytu na základe odporúčania Komisie zo dňa 15. 11. 2022 a rozhodnutia primátora mesta podľa § 5 ods. 1 Všeobecne záväzného nariadenia č. 2/2018 o pridelovaní a hospodárení s nájomnými bytmi vo vlastníctve mesta Veľký Krtíš, avšak toto je bez súvislosti vo vzťahu k žalobe. Žalovaný rešpektoval skoršie rozsudky, ktorými došlo k uloženiu povinnosti pre žalobcov vypratať byty vo vlastníctve žalovaného po zabezpečení náhradného ubytovania, až po tom, ako došlo k uvoľneniu bytov a možnosti ďalšieho prenájmu a po odporúčaní Komisie na základe vyhodnotenia platobnej schopnosti žalobcovi 1/ a 2/ pristúpil k uzatvoreniu týchto nájomných zmlúv. Namietal absenciu príčinnej súvislosti medzi správaním žalovaného a požiadavky žalobcov uvedenej v žalobe. Žalovaný vo vzťahu k žalobkyni 3/ k uzatvoreniu nájomnej zmluvy nepristúpil z dôvodu, že táto nepreukázala schopnosť uhrádzať určenú výšku nájomného s prihliadnutím na výšku jej príjmov.

7. Odmietol, že by sa dopustil neoprávneného zásahu do práva žalobcov na zachovanie ľudskej dôstojnosti a zásahu do práva na ochranu súkromia. Zdôraznil, že vzhľadom na uvedené považuje za nedôvodný aj nárok, ktorým sa domáhali nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 EUR. Preto žalovanému nie je jasné, ako súd dospel k záveru, že k zastaveniu konania došlo z dôvodov na jeho strane po tom, ako mal podľa súdu splniť žalovanú povinnosť, napriek tomu, že žalovaný odmieta akýkoľvek neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov a s tým súvisiaci uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Z týchto dôvodov odmieta súvislosť medzi jeho správaním a jednou zo štyroch žalobných požiadaviek žalobcov. Predovšetkým ale namietal, že v rozhodnutí súdu absentuje akékoľvek výstižné, zrozumiteľné a dostatočné zdôvodnenie pre priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcom, ktoré by zohľadňovalo kritérium procesného zavinenia žalovaného.

8. Pri zastavení konania je vyriešenie otázky náhrady trov konania založené na zistení, či, a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zaviniel zastavenie konania. Toto sa posudzuje z objektívneho hľadiska vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana požadovala a tým, pre ktorú žalujúca strana vzala žalobu späť. Pokiaľ nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom, či v relevantnom rozsahu zachoval podľa žalobnej požiadavky, potom nie je možné nachádzať súvislosť, ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobe. V takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania. Na podporu svojho názoru poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7M Cdo/4/2010. Na záver zdôraznil, že na strane žalovaného absentuje kritérium procesného zavinenia zastavenia konania.

9. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrili žalobcovia 1/ a 2/. Vo vyjadrení poukázali na ustanovenie § 256 ods. 1 CSP. Na rozdiel od žalovaného sa domnievajú, že súd rozhodol správne. Preto rozhodnutie súdu prvej inštancie žiadal potvrdiť.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP uznesenie okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP vo výroku II. zrušil a vec súdu prvej inštancie vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa ust. § 391 ods. CSP.

11. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

12. V odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie konštatoval, že došlo k zastaveniu konania z dôvodu na strane žalovaného, pričom podľa jeho názoru žalovaný svojím správaním vyvolala nevyhnutnosť späťvzatie žaloby, keď so žalobcami 1/ a 2/ uzatvoril nájomnú zmluvu.

13. Pre rozhodnutie vo veci je relevantné ustanovenie § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zaviniela zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

14. Uvedené ustanovenie vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia, ktorá je osvedčenou a aplikačne bezproblémovou zásadou. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách. V rozhodovanej veci je treba starostlivo posúdiť, či žalobcovia žalobu museli zobrať späť pre správanie žalovaného. Ak žalobcovia žalobu zobrali späť bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca. Ak žalobca tvrdí, že žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, musí túto skutočnosť súdu aj preukázať.

15. Princíp procesného výsledku nemožno chápať povrchno formalisticky, lebo nielen petit, ale aj žalobné tvrdenie, teda dôvody žaloby vyjadrujú, prečo sa žalobca domáha plnenia na žalovanom a prečo tento dôvod po podaní žaloby odpadol (Nález Ústavného súdu SR z 8. februára 2017, sp. zn. I. ÚS 629/2016, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 14/2017).

16. Ak súd zastavuje konanie v dôsledku späťvzatia, musí sa zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, či niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie muselo byť zastavené. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska vzťahu výsledku chovania odporcu (žalovaného) k požiadavkám navrhovateľa (žalobcu). Ide teda o to, či sa navrhovateľ domohol k uplatnenému nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol navrhovateľ v meritórnom konaní úspešný alebo nie. Medzi správaním žalovaného a žalobným návrhom musí byť vecná spojitosť.

17. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil formálne a stručne, keď považoval za jednoznačné, že žalovaný požiadavke uvedenej v žalobnom návrhu vyhovel. Predmetom konania však boli až štyri nároky. Poskytnutie bývania bol iba jeden z nárokov. Uzavretie nájomnej zmluvy žalovaným so žalobcami žiadnym spôsobom nemá vplyv na späťvzatie žaloby v prvom a druhom výroku, taktiež vo výroku štyri. Teda rozhodne v troch výrokoch došlo k späťvzatiu žaloby procesným zavinením žalobcov, čo rozhodne nedáva predpoklad pre to, aby bol žalovaný povinný platiť trovy konania v rozsahu 100 % žalobcom. Túto skutočnosť prvoinštančný súd žiadnym spôsobom nevyhodnotil ani neodôvodnil. Okrem toho prvoinštančný súd sa bližšie nezaoberal okolnosťami uzavretia nájomnej zmluvy, keď táto bola uzavretá až následne po tom, čo došlo k uvoľneniu bytu. Uzavretie zmluvy nebolo v žiadnom príčinnom vzťahu k podanej žalobe, keď mesto aj vo vzťahu k bývaniu na adrese Železničná 1 celoplošne riešilo tamajších nájomníkov, čo bolo predmetom viacerých konaní na odvolacom súde. K uzavretiu tejto zmluvy nedošlo výhradne na základe podanej žaloby, v danom prípade chýba akákoľvek príčinná súvislosť, keď pridelenie bytu záviselo od odporúčania Komisie ako aj v zmysle VZN č. 2/2018 a preverení podmienok u nájomcov, či budú schopní uhrádzať cenu určeného nájomného.

18. Na záver odvolací súd dopĺňa, že prvoinštančný súd ex offio musí prihliadať aj na ustanovenie § 257 CSP, či nie sú splnené podmienky pre jeho aplikáciu. V ďalšom konaní prvoinštančný súd riadiac sa vyslovenými názormi odvolacieho súdu vec opätovne posúdi a vo veci rozhodne, svoje rozhodnutie riadne odôvodní. Tiež rozhodne o trovách odvolacieho konania.

19. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.